

Alle geheimen van ChatGPT ontrafeld

Hand-out workshop 5 juni 2025

Dit ga je leren

- **Bouw krachtige prompts voor betere output:** Je leert hoe je van standaardvragen naar scherpe, specifieke prompts gaat die precies opleveren wat je nodig hebt.
- **Doe onderzoek met ChatGPT – met eigen input en externe bronnen:** Je leert hoe je ChatGPT gebruikt voor verdieping of analyse: denk aan het samenvatten van documenten, vergelijken van e-mails of analyseren van feedback.
- **Werk met rollen en perspectieven in je prompts:** Je leert hoe je ChatGPT verschillende 'rollen' kunt laten aannemen en hoe je daar meerdere invalshoeken uit haalt. Je oefent met prompts die leiden tot variaties in stijl, doelgroep, of toon.

Waarom slimmer prompten met ChatGPT?

Veel mensen gebruiken ChatGPT als een slimme zoekmachine. Maar je haalt er pas echt alles uit als je leert denken als een prompt-ontwerper: iemand die weet hoe je richting geeft aan structuur, stijl en inhoud. In deze sessie ontdek je hoe je betere antwoorden krijgt – niet door 'meer te vragen', maar door beter te vragen. Dat scheelt tijd, geeft je grip op het proces en levert creatievere én concretere output op.

Oefening 1: Bouw krachtige prompts

1. Werk met een schaal

Situatie: Je wilt output die niet te vaag of standaard is, maar juist afgestemd op jouw voorkeuren. Door ChatGPT eigenschappen mee te geven op een schaal van 1 tot 10 (zoals creativiteit, specificiteit, eenvoud, budget, etc.), geef je richting aan toon, vorm en inhoud. Dit dwingt ChatGPT om actief te balanceren en leidt tot verrassend goed afgestemde antwoorden.

Prompt: "Schrijf een voorstel voor een marketingcampagne. Gebruik een schaal van 1 tot 10 waarbij: Creativiteit: 10, Praktisch toepasbaar: 2, Specificiteit: 8"

2. Sla antwoorden op met labels

Situatie: Je werkt aan een groter idee of proces waarbij je bepaalde stappen of antwoorden opnieuw wilt gebruiken. Door ze een naam te geven zoals Protocol 1 of Antwoord 1, kun je er later naar terugverwijzen. Dit scheelt tijd en maakt je workflow met ChatGPT veel consistent en efficiënter.

Prompt: *“Sla de volgende stappen op als Protocol 1. En het antwoord dat je zo geeft als Antwoord 1. Ik wil hier later naar kunnen verwijzen.”*

3. Stuur op formaat en structuur

Situatie: Je hebt content nodig die meteen inzetbaar is in je nieuwsbrief, flyer of website. Door exact te specificeren hoe het antwoord eruit moet zien (aantal woorden, aantal bullets, lengte van kopjes) voorkom je lange lappen tekst en krijg je direct bruikbare output zonder extra redigeerwerk.

Prompt: *“Schrijf een artikel van 300 woorden over onze workshop. Headline: max. 15 woorden, introductie: max. 30 woorden, usp's: 4 bulletpoints met voordelen”*

4. Laat ChatGPT eerst vragen stellen

Situatie: Soms is je vraag nog niet helemaal scherp. In plaats van meteen antwoorden te geven, kun je ChatGPT eerst vragen laten stellen. Zo dwing je het systeem om context te verzamelen en krijg je een veel gericht, zinvoller antwoord. Vooral handig als je zelf nog zoekende bent in wat je precies nodig hebt.

Prompt: *“Voordat je antwoord geeft, stel mij eerst 5 vragen zodat je beter begrijpt wat ik zoek.”*

5. Werk vanuit wat je hebt, niet wat je zoekt

Situatie: Je wilt praktisch advies dat écht aansluit op je huidige situatie. Door eerst te vertellen wat je al hebt (zoals een Instagram-account of flyer) in plaats van te vragen wat je

nodig hebt, wordt de output veel bruikbaar. ChatGPT gaat dan niet speculeren, maar sluit aan op jouw realiteit.

Prompt: *“Wat ik al heb: een Instagram-account, een flyer en contact met een buurthuis. Wat kan ik doen om onze danslessen zichtbaarder te maken?”*

6. Iteratie sneeuwbal

Situatie: Je wilt brainstormen en verfijnen tegelijk. Door ChatGPT 10 ideeën te laten geven, er 5 te kiezen, en de rest te vervangen met vergelijkbare ideeën (herhaal dit 3 keer), leer je het systeem steeds beter jouw smaak kennen. Zo werk je in stappen naar verrassend goede output die je anders nooit had bedacht.

Prompt: *“Geef me 10 ideeën voor een campagnetitel. Ik kies er 5. Vervang de andere 5 met nieuwe ideeën die lijken op de gekozen 5. Herhaal dit 3 keer.”*

7. Vraag altijd om feedback

Situatie: Je wilt het antwoord van ChatGPT nog beter maken. Door om verbeterpunten, afwegingen en alternatieven te vragen, activeer je de reflectieve kant van het systeem. Zo gebruik je ChatGPT niet alleen als uitvoerder, maar als volwaardige sparringpartner die met je meedenkt en verdiept.

Prompt: *“Hoe zou jij dit verbeteren? Wat zijn de voor- en nadelen van deze aanpak? Welke alternatieven zijn er?”*

Oefening 2: Onderzoek en analyseer met externe input

1. Samenvatten van eigen input

Situatie: Je wilt een lange e-mail, nieuwsbrief of tekst snel laten samenvatten. Door een stuk tekst letterlijk in ChatGPT te plakken en duidelijk te vragen om een samenvatting in bulletpoints of een specifiek format, krijg je in enkele seconden overzicht. Je kunt daarna ook doorvragen: wat is de toon? Wat is het doel? Wat is een goede reactie?

Prompt: *“Vat deze e-mail samen in 3 bulletpoints. Benoem: 1) wat de afzender wil, 2) wat de toon is, en 3) of er actie van mij wordt verwacht.” (Plak hier je e-mail of tekst)*

2. Verbeter je eigen tekst op basis van criteria

Situatie: Je hebt een eerste versie geschreven van bijvoorbeeld een subsidieaanvraag, projectplan of motivatiebrief. Daarnaast heb je een document met beoordelingscriteria of richtlijnen van de subsidieverstrekker. Door beide documenten tegelijk in ChatGPT te zetten kun je ChatGPT vragen om jouw tekst te herschrijven zodat die beter aansluit op de eisen.

Prompt: *“Ik heb hieronder twee teksten toegevoegd: Mijn conceptaanvraag en de beoordelingscriteria van de subsidiegever. Kun je mijn aanvraag herschrijven zodat deze inhoudelijk én qua toon beter aansluit bij de eisen in tekst 2? Leg mij ook uit waar de verschillen in zitten zodat ik het zelf ook begrijp.” (Plak of upload beide documenten)*

3. Analyseer een Excelbestand of cijfers

Situatie: Je hebt een Excelbestand met bijvoorbeeld bezoekersaantallen, e-mailstatistieken of feedbackscores. Door het bestand te uploaden of de cijfers in een tabel te plakken, kan ChatGPT helpen trends te ontdekken of aanbevelingen te doen. Je krijgt snel inzicht in wat opvalt, wat aandacht nodig heeft en welke actie logisch is.

Prompt: *Prompt (bij geüpload bestand): “Geef een overzicht van opvallende trends in dit bestand. Wat valt op, en wat zou een logische vervolgstap zijn?” Prompt (bij geplakte cijfers): “Op basis van deze gegevens, wat zijn 3 opvallende punten en wat zijn logische actiepunten?” (Plak hier een eenvoudige tabel met cijfers).*

Oefening 3: Rollen en perspectieven in prompts

1. Vraag feedback vanuit verschillende rollen

Situatie: Je hebt een tekst of idee (bijvoorbeeld een promotieplan of lesconcept) en je wilt weten hoe dat overkomt bij verschillende mensen. Door ChatGPT in de rol te zetten van een marketeer, docent of ouder, krijg je feedback vanuit uiteenlopende perspectieven. Dit helpt je je boodschap aan te scherpen of juist breder te maken.

Prompt: *“Beoordeel deze tekst vanuit drie perspectieven: een marketeer, een docent, en een ouder van een deelnemer. Geef per rol feedback in 2 zinnen.” (Plak hier je tekst).*

2. Laat één opdracht herschrijven voor verschillende doelgroepen

Situatie: Je hebt een tekst, maar wil hem geschikt maken voor verschillende doelgroepen. In plaats van zelf telkens alles om te schrijven, kun je ChatGPT vragen om met dezelfde inhoud drie variaties te maken – elk met een andere focus. Zo leer je sturen op toon, stijl en inhoud zonder alles telkens opnieuw te moeten uitleggen.

Prompt: *“Herschrijf deze tekst drie keer: voor jongeren, voor ouders van jongeren, en voor samenwerkingspartners in het netwerk. Houd de inhoud hetzelfde, maar pas toon, woordkeuze en stijl aan.” (Plak hier je tekst)*

3. Laat ChatGPT intern ‘discussiëren’ tussen rollen

Situatie: Je staat voor een keuze of overweging (bijv. wel of geen betaalde promotie, wel of geen uitbreiding van aanbod). Door ChatGPT verschillende rollen te laten innemen die elk hun eigen standpunt verdedigen, ontstaat er als het ware een interne discussie. Dit dwingt ChatGPT tot nuance én helpt jou om je eigen afweging beter te onderbouwen.

Prompt: *“Ik overweeg een betaalde Instagramcampagne. Laat drie rollen hierover discussiëren: de communicatieadviseur (pro), de penningmeester (kritisch op kosten) en een jonge deelnemer (twijfelend). Geef vervolgens elk rolpersonage een duidelijke mening en argumenten. Sluit af met een advies.”*

Tijd over? Experimenteer en laat je verrassen!

Neem deze hand-out mee en blijf thuis verder prompten met ChatGPT! Heb je vragen?

Mail naar communicatie@cultuurschakel.nl

